

ÎNCHEIERE

26 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Roman Zadiryenco, reprezentat de avocatul Ștefan Șevciuc,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Roman Zadiryenco împotriva Biroului migrație și azil al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din data de 23 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Roman Zadiryenco, reprezentat de avocatul Ștefan Șevciuc,

constată:

La 22 aprilie 2016 Roman Zadiryenco a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Biroului de migrație și azil al Ministerului Afacerilor Interne, (în continuare Biroul de migrație și azil), prin care a solicitat anularea deciziei nr. 42/16/DR din 09 martie 2016 a Direcției de refugiați a Biroului de migrație și azil și acordarea unei forme de protecție prevăzute la art.16 al Legii nr.270 din 18 decembrie 2008.

În motivarea cererii de chemare în judecată Roman Zadiryenco, născut la 29 iunie 1984, originar din or. Donețk, Ucraina a indicat că la data de 04 februarie 2015 i-a fost acordată protecția umanitară prin decizia nr.62/15 DR a Direcției refugiați a Biroului migrație și azil. La 04 februarie 2016 s-a adresat Biroului migrație și azil pentru prelungirea buletinului de identitate, deoarece a expirat un an de la acordarea protecției umanitare. Prin decizia nr.41/16 DR din 09 martie 2016 s-a dispus respingerea cererii privind acordarea protecției umanitare cetățeanului străin - Roman Zadiryenco.

Reclamantul a menționat că decizia privind neacordarea protecției umanitare i-a fost adusă la cunoștință la 23 martie 2016, fapt probat prin semnătura acestuia aplicată pe foaia de titlu a deciziei. Ca temei de respingere a solicitării de acordare a unei forme de protecție lui Roman Zadiryenco, autoritatea competentă a invocat că nu există un risc serios la care ar putea fi expus Roman Zadiryenco (condamnare la moarte sau supunere la o pedeapsă echivalentă cu aceasta), lipsa comiterii unei infracțiuni pe teritoriul statului de proveniență a cetățeanului, țara de origine a solicitantului nu a aplicat tratamente, ori pedepse inumane față de acesta și nu există

riscul realizării acestora la întoarcerea acestuia înapoi, s-a concluzionat că solicitantul de azil nu a fost constrâns să părăsească Ucraina într-un mod forțat și există posibilitatea aplicării refugiului intern.

În opinia lui Roman Zadiryenco decizia contestată este una neîntemeiată unde se încalcă grav un șir de principii fundamentale consfințite atât la nivel național și anume art. 11 din Legea nr.270 din 18 decembrie 2008, art.19, alin.(3) al Constituției, cât și la nivel internațional art.5, alin.(1) din CEDO, iar temeiurile invocate - drept unele formale, menite să restrângă nefondat dreptul la protecție umanitară a persoanei.

Reclamantul a menționat că în cadrul interviului Biroul migrație și azil a omis din neatenție sau intenționat să reflecteze circumstanțele importante referitoare la faptul că în urma acțiunilor militare din Ucraina de est și anume în regiunea – Donețk, care la moment s-au intensificat, viața acestuia cât și a familiei sale se afla mereu în pericol, permanent au loc schimburi de focuri, permanent au loc bombardamente, apartamentul în care locuia a fost deteriorat, au fost distruse ferestrele (o schijă a nimerit în apartament), prin regiune circulă mașini blindate, avioanele militare zilnic survolau orașul. Roman Zadiryenco are la întreținere doi copii minori xxxxx și xxxx, ultimul suferind de o malformație xxxxx, care necesită o îngrijire medicală specială, care nu poate fi oferită într-o regiune unde predomină un conflict armat.

Un alt motiv pentru care a fost nevoit să plece din Ucraina a fost faptul că urmare a acțiunilor militare din zona or. Donețk toate magazinele erau închise, energie electrică nu era, apă potabilă și apă în general nu era și totodată, avea frică pentru viața și integritatea corporală a copiilor săi din motivul războiului iscat pe teritoriul Ucrainei de est.

De asemenea, reclamantul a menționat că constituie motiv de solicitare a prelungirii protecției umanitare în Republica Moldova și faptul că soția sa Anna Zadiryenco, la fel se află în Republica Moldova și care la 14 septembrie 2015 a depus cerere privind acordarea azilului în Republica Moldova, cerere care a fost admisă. Aceste circumstanțe a făcut ca Roman Zadiryenco să se refugieze și să solicite azil în Republica Moldova, pentru a nu fi supus amenințărilor rezultate de conflictele armate din Ucraina de est, fiindu-i îngădit indirect dreptul la libera circulație cât și a siguranței individuale, temeuri ce dau dreptul cetățeanului străin de a solicita protecție în Republica Moldova.

Biroul migrație și azil la evaluarea credibilității solicitantului a reținut faptul că acestuia îi este frică să locuiască în Ucraina, or. Donețk, din cauza conflictului armat din zona în care locuiește și, coroborând declarațiile solicitantului privind existența conflictului în regiunea de est a țării și informația din țara de origine, Biroul migrație și azil a constatat că într-adevăr în estul Ucrainei, or. Donețk se desfășoară sporadic acțiuni militare care a dus la deplasarea internă a unui număr considerabil de cetățeni. Totodată a constatat că nu există vreo neconcordanță sau variații între informațiile furnizate de Roman Zadiryenco, fiind apreciate ca coerente și corelate între ele și a susținut că informațiile prezentate de reclamant au fost suficiente de detaliate în vederea identificării elementelor cheie necesare în examinarea cererii privind acordarea protecției umanitare și acesta a fost apreciat ca fiind credibil.

În decizia contestată au fost citate mai multe surse de informații cu privire la situația din Ucraina și toate aceste surse descriu catastrofa umanitară din estul

Ucrainei, descriu eforturile guvernării ucrainene, dar nici una din ele nu declară că nu există riscuri pentru repatrierea în Ucraina a persoanelor refugiate, de asemenea au fost analizate eforturile autorităților ucrainene de a asista persoanele strămutate din cauza conflictului armat, dar concluzionează că luând în considerație sursele sus menționate, privind situația actuală din estul Ucrainei, a constatat că la moment autoritățile din Ucraina nu sunt în măsură să acorde protecție cetățenilor săi, pe teritoriile ocupate de forțele rebele și anume regiunea Donețk, precum și Lugansk de unde provine solicitantul. În urma celor constatate Biroul migrație și azil în loc să-i ofere lui Roman Zadiryenco protecție umanitară în Republica Moldova, prin decizia nr..41/16 DR i-a sugerat ideea privind relocarea internă a sa.

În opinia reclamantului Biroul migrație și azil în decizia contestată a uitat să menționeze faptul că persoanele relocate intern cele mai dese ori se ciocnesc cu o multitudine de probleme în regiunile în care sunt relocați, ori conașionali persoanele relocate, care au aceeași cetățenie, se uită cu dispreț și îi tratează cu ostilitate pe aceștia, statul chipurile le garantează un loc de muncă, dar realitatea este că nici localnicii nu au și nu își găsesc de lucru, iar localnicii din regiunile unde urmează să fie relocate intern ridică acestora neargumentat plata pentru chirie, făcându-le viața și mai mizerabilă. De asemenea persoanele strămutate intern sunt percepute a avea preferințe politice pro-ruse, aceste fapte fiind confirmate prin raportul elaborat de UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), cu titlul International Protection Considerations Related to the Developments in Ukraine - Update DI. 24.09.2015. sursa: <http://www.refworld.org/docid/56017e034.html>.

Astfel, reieșind din sursele citate, Roman Zadiryenco a susținut că se constată faptul că regiunile din estul Ucrainei sunt atacate de forțe străine (rebeli), iar civilii din regiunea Donețk-ului nu sunt protejați de către forțele de stat, deoarece teritoriile din regiunea de est la moment nu mai sunt controlate de către autoritățile ucrainene de stat și în această ordine de idei a apreciat că solicitarea sa este întemeiată din punct de vedere subiectiv și obiectiv, iar șederea sa în o asemenea zonă i-ar pune în pericol viața și integritatea corporală.

De altfel, Roman Zadiryenco a mai declarat că ca și pentru alți solicitanți a formelor de protecție operează „beneficiul dubiului”, unde persoanele în cauză de cele mai multe ori nu au posibilitatea de a proba anumite circumstanțe din considerentul că la părăsirea țării de origine acestea nu dispun de suficient timp și garanții că nu vor fi supuse persecuțiilor de către agenții de persecuție, iar autoritatea, care a refuzat în prelungirea măsurii protecție umanitară, recunoaște argumentele solicitantului privind conflictul armat din țara de origine ca fiind credibile.

Reclamantul a menționat că urmează a fi apreciat critic argumentul de respingere invocat de Biroul migrație și azil precum că în cazul dat se poate aplica alternativa refugiului intern și solicitantul poate reveni în țara sa de origine fără ai fi încălcate drepturile sale fundamentale, ori acest temei de respingere comportă mai degrabă un caracter discriminatoriu pe motiv de categorie socială care constituie o încălcare gravă a art.10 din Legea nr.270 din 18 decembrie 2008.

Finalmente, Roman Zadiryenco a declarat că legislația în vigoare și rapoartele diferitor organe internaționale confirmă că solicitantul cade perfect sub incidența art. 16 și art. 17 din Legea nr. 270 din 18 decembrie 2008 și în acest sens urmează să i se acorde una din formele de protecție, deoarece integritatea vieții și sănătății este supusă unui risc real.

Prin hotărârea din data de 12 decembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Roman Zadiryenco împotriva Biroului migrație și azil privind anularea deciziei nr. 41/16/DR din data de 09 martie 2016 și obligarea acordării unei forme de protecție. (f.d. 77,83-90)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 23 octombrie 2019 a respins apelul declarat de către Roman Zadiryenco, reprezentat de avocatul Ștefan Șevciuc. (f.d. 129,130-148)

Instanțele de judecată au concluzionat prin prisma art. 19, alin.(3) din Constituție în colaborare cu prevederile Legii privind azilul în Republica Moldova nr. 270-XVI din 18 decembrie 2008 (în vigoare la momentul emiterii deciziei contestate) ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată, ori Biroul migrație și azil în temeiul obligațiilor stabilite a verificat obiectiv și imperial toate sursele de informație relevante cererii de azil, a cercetat toate circumstanțele și a ținut cont de toate împrejurările care redau cât mai obiectiv situația reală a lui Roman Zadiryenco și necesitatea acordării protecției de către statul Republica Moldova.

La caz, s-a constatat lipsa temeiurilor de acordare a protecției umanitare, ca urmare a necorespunderii solicitantului cererii de azil cerințelor prevăzute de lege pentru acordarea protecției, iar solicitantul nu a demonstrat prin probe pertinente și concludente existența unuia din temeiurile prevăzute pentru acordarea protecției și anume condamnarea la o pedeapsă capitală, existența pericolului execuției, tortura, tratament inuman sau degradant, sau o amenințare individuală la integritatea sau viața acestuia, iar aceste fapte raportate la individualitatea individului, nu pot fi probate în baza rapoartelor organizațiilor internaționale.

De asemenea, instanțele de judecată au reținut că Roman Zadiryenco și-a părăsit inițial țara de origine Ucraina nu din motivul că ar fi fost supus riscului de persecuție, ori vătămarilor grave, însă din teama de a fi persecutat în țara sa de origine, astfel nu rezultă expunerea lui Roman Zadiryenco la riscul de a fi persecutat în țara de origine pentru motive politice, iar motivele invocate în cererea privind acordarea azilului în coroborare cu circumstanțele constatate în cadrul procesului, nu justifică acordarea unei forme de protecție.

Împotriva deciziei instanței de apel, la 23 decembrie 2019 Roman Zadiryenco, reprezentat de avocatul Ștefan Șevciuc, prin intermediul poștei electronice, a depus recurs motivat, semnat electronic, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea cererii de chemare în judecată. (f.d. 158-162)

În motivarea cererii de recurs Roman Zadiryenco, reprezentat de avocatul Ștefan Șevciuc, a indicat că nici instanța de fond, nici cea de apel nu au examinat complet, obiectiv și sub toate aspectele litigiul dedus judecătii, iar hotărârile adoptate sunt nefondate. Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial cauza de contencios administrativ și nu a atras atenția la rapoartele internaționale citate, rapoarte la care chiar și Biroul migrație și azil în decizia contestată a făcut referire.

În opinia recurentului, instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au ținut cont de prevederile Legii nr.270 din 18 decembrie 2008 și anume art. 11, alin.(2) potrivit căruia nici un beneficiar al unei forme de protecție nu poate fi returnat sau expulzat într-o țară, ori în teritoriu unde ar putea exista o amenințare a vieții sau a libertății lui, sau în care ar putea fi supus torturii, tratamentelor inumane sau degradante.

Roman Zadiryenco a susținut că cererea sa privind acordarea unei forme de protecție pe teritoriul Republicii Moldova este întemeiată, iar argumentele invocate de către acesta și-au găsit confirmare în materialele dosarului, însă au fost apreciate arbitrar de către instanțele de judecată.

Efectuând controlul judiciar al hotărârilor contestate prin prisma argumentelor expuse în recurs completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. În conformitate cu art. 257 alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258, alin. (3) al Codului administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Prin urmare, legalitatea procedurilor, care au urmat după punerea în aplicare a Codului administrativ se vor verifica prin prisma Codului administrativ și aici instanța de recurs cu referire la termenul de depunere a recursului reține că conform art. 245, alin. (1) din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Potrivit art. 245, alin. (2) din Codul administrativ motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 23 octombrie 2019, notificată avocatului Ștefan Șevciuc la data de 27 noiembrie 2019. (f.d. 149)

Roman Zadiryenco, reprezentat de avocatul Ștefan Șevciuc, în conformitate cu prevederile art. 245 din Codul administrativ a expediat la data de 23 decembrie 2019, prin intermediul poștei electronice a Curții de Apel Chișinău recurs motivat semnat electronic.

Instanța de recurs consideră că Roman Zadiryenco, reprezentat de avocatul Ștefan Șevciuc, s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul motivat, semnat electronic prin semnătură avansată calificată în termenul acordat.

Fiindcă fondul cauzei a fost examinat prin prisma Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 și prevederilor din Codul de procedură civilă, instanța la soluționarea recursului se va conduce tot de aceste prevederi.

Astfel, examinând temeiurile recursului depus de către Roman Zadiryenco, reprezentat de avocatul Ștefan Șevciuc, în raport cu materialele cauzei de contencios

administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă că Roman Zadiryenco, reprezentat de avocatul Ștefan Șevciuc, a indicat argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanțele de judecată au apreciat înscrisurile probatorii și au constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 432, alin. (1) din Codul de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către Roman Zadiryenco, reprezentat de avocatul Ștefan Șevciuc, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de către recurentul nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă Roman Zadiriyenco, reprezentat de avocatul Ștefan Șevciuc, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Roman Zadiriyenco, reprezentat de avocatul Ștefan Șevciuc, inadmisibil.

În conformitate cu art.193, art. 195, art. 230 și art. 258, alin. (3) din Codul administrativ, art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul, declarat de către Roman Zadiriyenco, reprezentat de avocatul Ștefan Șevciuc, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh